

РУСЕНСКА НАРОДНА ОПЕРА

K 78/Д 96

120000868780

ДОН КАРЛОС

Сезон 1973—1974

K 78
196

РУСЕНСКА НАРОДНА ОПЕРА

ДОН КАРЛОС

опера в 4 действия
от ДЖУЗЕПЕ ВЕРДИ

Регионална библиотека
"Любен Каравелов"

120000868780

Сезон 1973—1974

443 841

ПРЕМИЕРА НА 27 ЯНУАРИ 1963

диригент:	БОРИС ХИНЧЕВ
постановка:	ЕВГЕНИ НЕМИРОВ
декори:	РОЛАНД ЛАУБ
костюми:	ВЕНЕРА НАСЛЕДНИКОВА
в ролите:	ИВАН ДИМОВ, НЕДЕЛЧО ПАВЛОВ, КИРИЛ КРЪСТЕВ, ЕВЕЛИНА СТОИЦЕВА, АНА ГЕОРГИЕВА, ДОБРИН МАНИКОВ, НЕДЕЛЧО ДЕЯНОВ

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е

ПРОЛОГ

Тъмната епоха на инквизицията в Испания на Филип II покрива с дълбок непрогледен мрак живота на хората. „Всичко земно е преходно, всичко земно става прах“. . . пее хора на монасите. „Бог, само бог навред е властен и пред него тръпне света“. . . Тръпнат сърцата на хората, тръпнат хилядите жертви на католическата инквизиция и тяхната кръв бележи в страниците на историята героичното начало на Новото време.

I КАРТИНА

Сломен от скръб, престолонаследникът Дон Карлос е потънал в мисли за годеницата — френската принцеса Елизабета, вероломно отнета от баща му — Филип II, вече женен за нея. В безизходност, самотен и изоставен, безсилен и угнетен в злокобния дворец на баща си, той намира съчувствие и опора в пристигналия от поробена Фландрия свой приятел от детство маркиз Поза. Понесъл със себе си мечтите за свободата на фландърския народ, Поза му вдъхва сили за борба и го моли да замине за Фландрия, където народът го очаква като спасител. Двамата приятели си дават клетва да бъдат един до друг в борбата за свобода.

II КАРТИНА

Природата е по-силна от гнета на владетеля. Нейната красота носи радост и сили за живот дори и в мрачните стени на двореца Ескориал. Младите жени на служителите на краля, придружени от пажа Тебалдо, пеят за пролетта, а знатната придворна дама Еболи разказва във весела песен за приказната източна царица с измамния воал, когато ненадейно, потънала в размисъл, идва кралицата. Далече от родна Фландрия, сама в двореца на Филип, тя среща с трепет дошлия в този момент маркиз Поза, който заедно с писмото на майка ѝ незабелязано ѝ дава бележка от Карлос. От разказа на Поза, че младият принц е угнетен и страдащ, Еболи започва да мисли, че страдалията на Карлос са резултат на чувствата му към нея.

Останала сама кралица Елизабета се среща с Дон Карлос. Нежно и страстно звучат взаимните им любовни признания. Но тяхното щастие е краткотрайно. Елизабета се овладява, благоразумието взема връх над чувствата, тя е вече кралица на Испания и дългът ѝ повелява да се откаже от тая пагубна любов.

Идва кралят. Преследван от съмнения, той нарежда на графиня Аренберг да се завърне във Франция, затова че е нарушила дворцовия ред, като е оставила кралицата сама. Търсейки близък човек,

ДОН КАРЛОС

опера в 4 действия от Джузепе ВЕРДИ
по едноименната драма на Фридрих ШИЛЕР

Л И Ц А:

ФИЛИП II — крал на Испания	бас
ДОН КАРЛОС — инфант	тенор
РОДРИГО — маркиз Поза	баритон
ВЕЛИКИЯТ ИНКВИЗИТОР	бас
КАЛУГЕР	бас
ЕЛИЗАБЕТА ВАЛОА	сопран
ПРИНЦЕСА ЕВОЛИ	мецосопран
ТЕБАЛДО — паж на Елизабета	сопран
ГЛАС ОТ НЕБЕТО	сопран

Дами и господа от кралския дворец, благородници, пакове,
монаси, кралска гвария.

Действието се развива през XVI век в Испания.

Диригент: РОМЕО РАИЧЕВ

Режисьор: ЕВГЕНИ НЕМИРОВ

Скици за декор: РОЛАНД ЛАУБ —
гл. художник на Букурещката опера

Скици за костюми: ВЕНЕРА НАСЛЕДНИКОВА

комуто да се довери, погледът на краля пада върху Поза. Последният му разказва за положението на поробена Фландрия. Той безстрашно разобличава кървавото дело на испанската корона в тази страна и разкривайки свободолюбивите си идеи моли краля да намери истинския път на светли дела, като даде свобода на изстрадалия народ. Ценейки доблестта на Поза, Филип решава, че това е човек, на когото може да се опре. Той му доверява съмненията си и го моли да следи кралицата и инфанта.

III КАРТИНА

Получил тайна бележка от кралицата, Карлос я очаква в градината. Но прикритата от тъмнината на нощта и черния си плащ жена, на която Карлос казва пламенни думи на любов се оказва ненадейно не кралицата, а коварната Еболи. Тя се чувства измамена и се заклева да отмъсти на Карлос и Елизабета. В лицето на техния приятел Поза, тя също вижда свой враг.

IV КАРТИНА

Инквизицията тържествува. Тя приветствува своя верен крал. Ненадейно, предвождащ пратениците на поробена Фландрия, се явява с изваден меч пред Филип, Дон Карлос. Той моли за милост към нещастния народ и желае да му бъде възложено управлението на Фландрия. Разярен, Филип заповядва да отнемат оръжието на престолонаследника. Поза, виждайки тежкото положение на Карлос, за да използва предразположението на краля и с цел да го омилостиви взема меча на младия принц. Карлос остава потресен, считайки Поза за отстъпник от клетвата за верност.

V КАРТИНА

Узнал от доносите на Еболи за връзките на Карлос с кралицата, Филип е сломен. В лицето на сина си той вижда свой съперник. Разярган от съмнения и тревоги, търсейки изход, той се среща с великия инквизитор. Непоколебим защитник на провежданата от Ватикана реакционна политика, последният иска смъртно наказание за Карлос и Поза, виждайки в тяхно лице проводници на нови идеи.

След фаталния разговор между краля и инквизитора, тичешком възмутена идва пред Филип кралицата. Тя иска съдействие да открие откраднатото ѝ от стаята ковчеже с интимни, скъпи неща. За нейна голяма изненада, ковчежето се оказва в ръцете на Филип. Кралят сам разтваря ковчежето и иска обяснения за това, че тя пазил при скъпите си неща портрета на Карлос. Кралицата му дава отговор пълен с достойнство. Скоро след това идва Еболи, която признава на кралицата, че тя е откраднала ковчежето и го е предала на краля.

VI КАРТИНА

Карлос не може да забрави предателството на своя приятел. Неочаквано при него идва сам Поза. За да спаси Карлос, той разкрил пред краля, че не принцът, а той сам е вожд на въстаналите фламандци. В потвърждение на това Поза е признал, че писмата които са взети от Карлос са неговни. Внезапно се разнася изстрел. Поза пада мъртъв. Филип е изпълнил своята бърза присъда. Преди да издъхне, Поза успява да съобщи на Карлос, че кралицата ще му предаде всичко необходимо относно бунта във Фландрия. Той моли Карлос да доведе до край тяхното велико дело.

VII КАРТИНА.

Елизабета се разделя с Карлос, който трябва да продължи делото на Поза и даде свобода на героичната Фландрия. Посочвайки му пътя на борбата, Елизабета изпълва истинските завети на любовта — тя е щастлива, че Карлос е борец за нов и светъл живот.

Неочаквано се появява кралят. Виждайки Карлос и Елизабета сами той предава сина си на инквизицията. Карлос, за да не попадне жив в ръцете на инквизицията, се самоубива.

ЗА ПОСТАНОВКАТА НА ОПЕРАТА „ДОН КАРЛОС“

В творчесвото на Верди операта „Дон Карлос“ бележи преход към зрялото майсторство на композитора. Тазн опера предхожда непосредствено „Аида“, „Отело“ и „Фалстаф“. Тук, големият майстор на италианската опера, остава верен на своето схващане, че операта е музикално-сценична драма, но го обогатява, давайки израз и на по-новите си идеи за музикална драматургия. В „Дон Карлос“ Верди е запазил богатството на мелодичното изграждане, но мелодията тук опива по-малко и ни въвежда непосредствено в сложните конфликтни на човешката драма. Композиторът започва да търси най-краткият път към чувството и мисълта. Неговата музика става още по-динамична и действена, ролята на оркестъра — още по-значителна.

В „Дон Карлос“ Верди ни рисува личната драма на героинята на почвата на сложните обществено-политически противоречия. Така операта звучи по-мощно и внушително.

В постановката на Русенската опера е търсена тая мащабност, като необходим паралел на музикалната драматургия и идейната значимост на драмата. Режисурата съзнателно се е стремилa към освобождаване на сцената от конкретна обстановка, определяйки възможност за едно по-широко асоциативно възприемане. С това ние смятаме, че приближаваме операта до съвременния зрител.

Режисьорът

Други опери на ВЕРДИ на русенска сцена:

АИДА

БАЛ С МАСКИ

СИМОН БОКАНЕГРА

ТРАВИАТА

ТРУБАДУР

РИГОЛЕТО

ОТЕЛО

